

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2018 roku w sprawie z wniosku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w Ł. o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego – rejestru przedsiębiorców na skutek skargi wnioskodawcy na postanowienie referendarza sądowego z dnia 31 października 2017 roku wydane w sprawie XX Ns Rej KRS (...) Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi postanowił odmówić dokonania wpisu.

(postanowienie wraz z uzasadnieniem k. 45 – 46v.)

Apelację od powyższego postanowienia wniósł wnioskodawca zaskarżając je w całości.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego, to jest:

- naruszenie art. 210 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000 roku, Nr 94, poz. 1037, z późn. zm., dalej: k.s.h.) w zw. z art. 556 pkt 4 k.s.h. poprzez przyjęcie, iż przepis art. 210 §1 k.s.h. nie znajduje zastosowania w przypadku zawarcia pomiędzy członkiem zarządu a spółką umowy spółki przekształconej, zawieranej na podstawie art. 556 pkt 4 k.s.h., podczas gdy zgodnie z art. 210 k.s.h. przepis ten obejmuje swoim zakresem zarówno umowy jak i oświadczenia woli składane w innych niż umowne stosunkach obligacyjnych, wobec czego powinien znaleźć zastosowanie do zawarcia umowy spółki przekształconej w toku procesu przekształcenia;
- naruszenie art. 58 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 roku, Nr 16, poz. 93, z późn. zm., dalej: k.c.) w zw. z art. 210 k.s.h. w zw. z art. 556 pkt 4 k.s.h. poprzez przyjęcie, że doszło do nieważnego zawarcia umowy spółki przekształconej z uwagi na nieprawidłową reprezentację wspólnika spółki przekształconej w sytuacji, gdy reprezentacja była prawidłowa, a umowa spółki przekształconej jako zawarta przez pełnomocnika umocowanego zgodnie z art. 210 k.s.h. ważna i stanowiąca podstawę do wpisu spółki przekształconej do rejestru przedsiębiorców.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi rejestrowemu.

Ponadto skarżący wniósł o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa przez radcę prawnego, według norm przepisanych.

(apelacja k. 49 – 52v.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy okazała się zasadna.

Sąd rejestrowy rozpoznając wniosek skarżącej spółki o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego – rejestru przedsiębiorców dokonał błędnej wykładni przepisów prawa materialnego i w konsekwencji bezzasadnie stwierdził nieważność zawartej umowy spółki komandytowej jako spółki przekształconej.

Trafny okazał się zarzut skarżącego naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 210 § 1 k.s.h. w zw. z art. 556 pkt. 4 k.s.h. Sąd rejestrowy błędnie uznał, że do zawarcia umowy spółki komandytowej w procesie przekształcenia spółki, w której wspólnikami są spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i członek zarządu tej spółki, nie ma zastosowania art. 210 § 1 k.s.h.

Zgodnie z art. 556 pkt 4 k.s.h. do przekształcenia spółki wymaga się zawarcia umowy albo podpisania statutu spółki przekształconej. Stosownie do treści art. 210 § 1 k.s.h. w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników.

W przedmiotowej sprawie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.) na podstawie uchwały zgromadzenia wspólników została przekształcona w spółkę komandytową. Następnie wspólnicy zawarli umowę spółki komandytowej. Między innymi wspólnikami spółki przekształcanej i spółki przekształconej byli: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. i członek zarządu tej spółki (...). W imieniu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością stosownie do treści art. 210 § 1 k.s.h. umowę spółki przekształconej zawarł pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników.

W ocenie Sądu Okręgowego wykładnia wskazanych przepisów dokonana przez sąd rejestrowy jest błędna. Nie ma podstaw do uznania, że zawarcie umowy spółki przekształconej ma jedynie charakter organizacyjny w procesie przekształcenia spółki. Zarówno literalne brzmienie przepisów jak i cel obowiązujących regulacji uzasadniają stosowanie art. 210 § 1 k.s.h. do zawarcia umowy spółki przekształconej w procesie przekształcenia zgodnie z art. 556 pkt 4 k.s.h.

Zarówno w art. 210 § 1 k.s.h. jak i art. 556 pkt 4 k.s.h. ustawodawca posługuje się pojęciem umowy. Uwzględniając zatem konieczność nadania tych samych znaczeń pojęciom występującym w ramach jednego aktu prawnego, przy zawarciu umowy spółki komandytowej jako spółki przekształconej pomiędzy spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a członkiem zarządu tej spółki, spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. Jednocześnie należy podkreślić, że nie ma uzasadnionych podstaw do nadania różnych znaczeń analizowanemu pojęciu.

Ponadto należy zauważyć, że umowa spółki przekształconej stanowi umowę odrębną od dotychczasowego bytu prawnego spółki przekształcanej, choć stanowi element procesu przekształcenia istniejącej spółki zgodnie z art. 556 pkt 4 k.s.h. Tym bardziej, że w procesie przekształcenia zostały wyodrębnione dwa etapy: podjęcie uchwały o przekształceniu spółki i zawarcie umowy spółki przekształconej. Zawarcie umowy spółki przekształconej wiąże się z określeniem ram właściwych dla nowej formy prawnej, a tym samym praw i obowiązków wspólników. Skutki zaś procesu przekształcenia polegające na zmianie formy prawnej spółki powstają dopiero z chwilą wpisu do rejestru zgodnie z art. 552 k.s.h. Wobec powyższego nieracjonalne jest różnicowanie sytuacji zawarcia umowy spółki osobowej jako nowej spółki i zawarcia umowy spółki osobowej jako spółki przekształconej.

Co więcej należy podkreślić, że art. 210 § 1 k.s.h. dotyczy wszelkich umów zawieranych pomiędzy spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a członkiem zarządu tej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Celem tej regulacji jest zaś ochrona interesów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. A zatem skarżący trafnie podniósł, że chociażby zmiana zakresu odpowiedzialności wspólnika spółki przekształcanej w spółce przekształconej uzasadnia zachowanie wymogów wynikających z art. 210 § 1 k.s.h. dla należytej ochrony interesów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Tym bardziej, że w przedmiotowej sprawie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ze wspólnika spółki kapitałowej nieponoszącego odpowiedzialności za zobowiązania spółki staje się wspólnikiem spółki osobowej ponoszącego odpowiedzialność subsydiarną i bez ograniczenia za zobowiązania spółki.

W tym miejscu warto także zwrócić uwagę na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 7 września 2018 roku, sygn. akt III CZP 42/18, zgodnie z którym jeżeli członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest wraz z tą spółką wspólnikiem spółki komandytowej, do wyrażenia przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością zgody na zmianę umowy spółki komandytowej, wymaganej na podstawie art. 9 k.s.h., ma zastosowanie art. 210 § 1 k.s.h. Choć wskazana uchwała dotyczy zmiany umowy spółki komandytowej, to jednak ma istotne znaczenie także z punktu widzenia niniejszej sprawy. Skoro bowiem do zmiany umowy spółki komandytowej, której wspólnikami są spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz członek zarządu tej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, stosuje się art. 210 § 1 k.s.h., to tym bardziej w przypadku przekształcenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę komandytową należy stosować art. 210 § 1 k.s.h.

Wobec powyższego, jeżeli członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest wraz z tą spółką wspólnikiem spółki komandytowej jako spółki przekształconej, do zawarcia umowy spółki przekształconej w procesie przekształcenia zgodnie z art. 556 pkt 4 k.s.h. ma zastosowanie art. 210 § 1 k.s.h.

W konsekwencji bezpodstawnie sąd pierwszej instancji uznał umowę spółki przekształconej za nieważną, co czyni zasadnym także zarzut skarżącego naruszenia art. 58 k.c. w zw. z art. 210 § 1 k.s.h. i art. 556 pkt 4 k.s.h.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 694⁷ k.p.c. Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Żądanie skarżącego zasądzenia kosztów postępowania okazało się niezasadne. Zgodnie bowiem z art. 694⁸ § 1 k.p.c. koszty postępowania rejestrowego ponosi podmiot podlegający obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Sąd rejestrowy ponownie rozpoznając sprawę oceni zasadność przedmiotowego wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego – rejestru przedsiębiorców uwzględniając wykładnię przepisów prawa materialnego dokonaną przez sąd drugiej instancji.

Krzysztof Wójcik Jolanta Jachowicz Bartosz Kaźmierak